

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 14 września 2023 r.

Poz. 4780

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.182.2023 WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 13 września 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm),

stwierdzam nieważność

§ 4 ust. 1 w zakresie zwrotu „poprzez uprzątnięcie ręczne, mechaniczne”, § 6 ust. 3 oraz § 11 załącznika do uchwały nr LVI/383/23 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 sierpnia 2023 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goniądz.

UZASADNIENIE

W dniu 16 sierpnia 2023 r. Rada Miejska w Goniądzu podjęła uchwałę Nr LVI/383/23, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 16 sierpnia 2023 i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 30 sierpnia 2023 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Podstawa prawna do podjęcia badanej uchwały wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469), dalej jako „ustawa”. Wobec powyższego w Regulaminie należy określić szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

1) wymagań w zakresie:

- a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,
- b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych,
- c) uprzątkania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
- d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;

- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:
 - a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
 - b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków;
- 2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów;
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- 5) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
- 6) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
- 7) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Analizując powyższą uchwałę stwierdzić należy, że Rada Miejska w Goniądzu nieprawidłowo zrealizowała normę kompetencyjną wynikającą z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy przez wskazanie, że właściciele nieruchomości służących do użytku publicznego obowiązani są do uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń poprzez uprzątnięcie ręczne, mechaniczne - § 4 ust. 1 załącznika do uchwały nr LVI/383/23 Rady Miejskiej w Goniądzu, dalej jako „Regulamin”. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, w wyroku z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt II SA/Ol 179/20, zauważył, że lokalny prawodawca powinien określić wymagania, szczegółowe zasady obowiązujące przy uprzątnięciu błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń, lecz delegacja ustawowa nie upoważnia do określenia sposobu uprzątnięcia zanieczyszczeń.

Wobec powyższego w ocenie organu nadzoru doszło do przekroczenia delegacji ustawowej wynikającej z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy.

W § 6 ust. 3 Regulaminu organ stanowiący przyjął, że w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie posiadają technicznych możliwości wyposażenia jej w odpowiednie pojemniki, obowiązek ten może zostać zrealizowany w drodze porozumienia z właścicielem sąsiadującej nieruchomości. Powyższe nie znajduje jednak oparcia w przepisach ustawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 23 marca 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 77/21 podkreślił, że przepisy regulaminu nie mogą regulować stosunków sąsiedzkich. Mają tworzyć warunki do utrzymania ładu publicznego, ale nie mogą wkraczać w sferę zarezerwowaną dla regulacji prawa cywilnego.

Organ nadzoru podkreśla zatem, że rada gminy nie jest uprawniona do ingerowania w tym zakresie w stosunki cywilnoprawne, zaś powyższa regulacja § 6 ust. 3 Regulaminu podjęta została bez podstawy prawnej.

Dodatkowo Rada Miejska w Goniądzu w § 11 Regulaminu wprowadziła zakazy zagęszczania odpadów komunalnych zbieranych w pojemnikach w sposób uniemożliwiający ich usunięcie z pojemnika; wrzucania do pojemnika substancji palnych, żrących, toksycznych, gorącego popiołu oraz wlewania substancji ciekłych; magazynowania na terenie nieruchomości odpadów komunalnych poza miejscami do tego przeznaczonymi; umieszczania w pojemnikach do selektywnego zbierania odpadów oraz w pojemnikach przeznaczonych do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych innych odpadów, takich jak: odpady budowlane i rozbiórkowe, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, które należy zbierać oddzielnie i usuwać na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie; umieszczania w pojemnikach przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych odpadów pochodzących z działalności gospodarczej.

Organ nadzoru stoi na stanowisku wielokrotnie potwierdzonym w orzecznictwie sądów administracyjnych, z którego wynika że regulacje takie stanowią przekroczenie delegacji ustawowej, ponieważ wprowadzanie w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminach dodatkowych zakazów w zakresie selektywnego zbierania odpadów ponad zakazy (nakazy) wynikające wprost z ustaw jest nieuprawnione (vide: wyrok WSA w Białymstoku z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II SA/Bk 196/20).

Końcowo należy zauważyć, że na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy rada gminy określa w regulaminie częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego. W analizowanej uchwale w § 13 i § 14 zamiast określenia „pozbywanie się odpadów” rada posłużyła się określeniem „odbierania odpadów” komunalnych. Należy nadmienić, że stosownie do treści ww. przepisu ustawy, regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie powinien określać szczegółowe zasady dotyczące częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów. Natomiast częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości określa art. 6r ust. 3 ustawy i jest normą kompetencyjną do podjęcia odrębnej uchwały regulującej kwestie odbioru odpadów.

Wskazać jednak wymaga, że rozdział 5 Regulaminu zasadnie zatytułowany został w sposób wynikający wprost z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy jako częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego. Jednocześnie w § 15 Regulaminu wyraźnie wskazano, że reguluje on kwestie sposobu pozbywania się odpadów komunalnych w odniesieniu do poszczególnych frakcji odpadów. Nie sposób też dostrzec, aby brzmienie poszczególnych jednostek redakcyjnych w tym rozdziale wskazywało na inny zamiar niż uregulowanie kwestii pozbywania się poszczególnych kategorii odpadów z nieruchomości. Z uwagi na powyższe organ nadzoru nie kwestionuje wspomnianych wyżej regulacji, niemniej zwraca uwagę na konieczność redagowania w przyszłości uchwał w oparciu o wnikliwą i staranną analizę przepisów prawa.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń